

Klinisch protocol – pasgeboren veulen

1. Eerste beoordeling (direct na geboorte – ABCDE)

A – Airway

- Vrije luchtweg controleren
- Geen aspiratie, slijm of meconiumobstructie

B – Breathing

- Ademhalingsfrequentie en -inspanning
- Cyanose of dyspneu beoordelen

C – Circulation

- Hartfrequentie, CRT, mucosakleur
- Perifere perfusie en warmte extremiteiten

D – Disability

- Alertheid, reflexen, zuigreflex
- Zwakte of neurologische afwijkingen

E – Exposure

- Navelinspectie (bloeding, zwellend, warmte)
- Temperatuur
- Congenitale afwijkingen

2. Risicobeoordeling

Bepaal direct risicofactoren:

- dystocia
- prematuriteit / dysmaturiteit
- zwak veulen of niet staan binnen 2 uur
- vertraagde colostrumopname
- zieke merrie of slechte colostrumkwaliteit

3. Passive transfer evaluatie (6–24 uur)

Testen

- SNAP IgG
- RID of TIA (confirmatie indien nodig)

Interpretatie

- 800 mg/dL → adequaat
- 200–800 mg/dL → partiële FPT
- <200 mg/dL → FPT

4. Beslissingsalgoritme behandeling

<6–12 uur oud (beste venster)

- Orale colostrum (merriecolostrum)
- 250–500 mL per gift, herhalen indien nodig
- Neus slokdarmsonde indien zwak veulen

12–24 uur oud

- Nog orale therapie mogelijk, maar minder efficiënt
- Overweeg vroeg plasma bij twijfel

>24 uur oud of ernstig FPT

- Intraveneus plasma
- 1L plasma = 200mg/dl IgG
- Langzame toediening + monitoring
- IgG opnieuw testen 12-24u na toediening

5. Sepsis screening (altijd bij risicoveulen)

- Klinische beoordeling
- Temperatuurmonitoring
- Hematologie (neutrofielen, linksverschuiving)

- SAA (acute fase respons)
- Bloedkweek bij verdenking (liefst voor de antibiotica, eventueel meermaals)

6. Behandeling bij verdenking sepsis

- Onmiddellijke breedspectrum antibiotica
- Plasma (IgG + complement + opsoninen), eventueel herhalen na enkele dagen
- IV vochttherapie indien nodig
- Warmteregulatie en ondersteunende zorg

7. Monitoring

- Hercontrole IgG na therapie (6–12 uur)
- Klinische parameters (temperatuur, gedrag, drinken)
- Longauscultatie en mestconsistentie blijven beoordelen
- Navel, gewrichten dagelijks evalueren
- Alert blijven voor late sepsis (eerste 2–3 weken)

8. Preventie

- Colostrum Brix >25% controleren
- Binnen 2 uur laten drinken
- Indien colostrum bank beschikbaar, colostrum toedienen
- Veulens preventief screenen
- Goede hygiëne en omgevingscontrole